

לקח מהפרשה

"ויכלת עמוד..." (יח' כג')

לכל יהודי יש ערך רב. לכל אחד יש תכונות סגוליות שאין אותן לאנשים אחרים, והוא ורק הוא זכאי להתעטר בהן ולעבוד באמצעותן את בוראו. החכמה היא להיות מודע לתכונות הטובות הללו ולחיות על פיהן. להתייחס אל הטוב והיפה, ולדעת שכל יהודי הוא בן למלך מלכי המלכים, והוא גנרל גדול שדרגות גבוהות מאוד מונחות לו על בגדיו. בדור כה שפל כשלנו שבו הבריות מתהלכות בשפלות נוראה, חובה על כל שומר מצוות לדעת את ערכו הרם וסגולותיו הנאדרות בקודש. וגם אם הוא שוכח זאת מידי פעם, עליו להיזכר ולהזכיר לעצמו את הדבר, ולהביט בתמונה האמיתית שלו, שהיא כאמור תמונה של מצביא גדול בעל שררה, וזאת בהתבסס על תכונותיו החיוביות המוטבעות בו בעצם. רק כך יתקיים בו 'ויכלת עמוד', ורק כך יהיה באפשרותו לעמוד מול כל הקמים עליו. הגאון הרב יעקב גלינסקי סיפר מעשה מופלא עד מאוד שממחיש את הנאמר לעיל. הסיפור התרחש בתקופה שבה שהה הרב שליט"א בסיביר ועבד עבודת פרך יחד עם עוד אלפי אנשים שהיו כלואים בגיא הצלמוות הזה. 'האסירים' – סיפר הרב גלינסקי – שוכנו בתאים קטנים שבהם העבירו את הלילה מי בשינה ומי בנדודי שינה... סמוך למקום בו הנחתי את ראשי ישן אדם נוסף, ולפליאתי נתקלתי במחזה מוזר שחזר על עצמו מידי לילה בלילה. הוא היה מתעורר באמצע הלילה, מוציא בגדים שהיו מונחים ליד מיטתו, מתלבש בהם במהירות רבה באין רואה, מביט על עצמו במראה שהייתה גם היא מונחת לצידו, ואחרי דקה, שתיים, היה פושט את הבגדים וחוזר לישון.

יצר הסקרנות גבר בי לדעת מה זה ועל מה זה, ולאן הוא חותר במעשהו המוזר. פעם הזדמן לי להיות לידו כשצעדנו בשעת בוקר מוקדמת לעבודה. נתתי לו מכה קלה בכתפו, ושאלתי: 'למה אתה לובש את הבגדים הללו בלילה?' בתחילה ניסה להתכחש, אבל אחרי קצת לחץ ענה: אני – כך אמר – הייתי גנרל בצבא הפולני, ומתוקף תפקידי שלטתי על אלפי חיילים. האוקראינים נלחמו כנגד כל מי שהיה מקורב לפולנים, וככל שהיה האיש חשוב יותר, כך התייחסו אליו בסיביר ביתר ביזיון, וניסו להשפילו יותר. במשך כל היום אני עומד תחת משא נורא של השפלות, שגורמות לי להתמוטטות נפשית גדולה. רק בלילה כשאף אחד לא רואה אותי אני מוציא את מדי הגנרל שהיו לי בעבר אותם הצלחתי להחזיר לכאן, ומתלבש לדקה שתיים, ואז אני מביט על עצמי במראה ואומר לעצמי: 'ראה אינך כה שפל כפי שמנסים הרשעים האלו לצייר, הנה פעם היית גנרל גדול אלה היו דרגותיך ואלפי חיילים היו נתונים תחת סמכותך', ואז אני מתעודד. הגם שמדובר בסך הכול בדמיונות שווא ובתעתועי הבל שהרי אני עכשיו בסיביר ואני לא גנרל, אבל עצם העובדה שניתנת לי האפשרות לחזור לעצמי ולדמותי האמיתית מעניקה לי עידוד רב, שנותן לי כוח לשוב ולעבוד את עבודת הפרך...

פינת ההלכה

מהלכות חודש אדר

- א: בחודש אדר יש ארבע שבתות מיוחדות שמלבד פרשת השבוע קוראים קריאה נוספת בספר תורה שני.
- ב: שבת הבאה פרשת 'משפטים' נקראת 'שבת שקלים'.
- ג: בשבת זו קוראים בספר תורה ראשון את פרשת השבוע ובספר תורה שני קורא המפטיר את תחילת פרשת 'כי תשא', ואומר חצי קדיש אחרי הקריאה של 'פרשת שקלים'.
- ד: ההפטרה בשבת שקלים, 'בן שבע שנים יהואש במלכו'.
- ה: בפרשת תרומה קוראים בתורה רק את פרשת שבוע כמו בכל שבת.
- ו: שבת פרשת 'תצוה' הסמוכה לפורים נקראת 'שבת זכור', והמפטיר קורא אחרי פרשת השבוע את הקריאה "זכור את אשר עשה לך עמלק וכו'". ואומר חצי קדיש.
- ז: שבת כי תישא אין הוספה מיוחדת, וקוראים בתורה רגיל כמו בכל שבת.
- ח: שבת ויקהל פקודי נקראת 'שבת פרה', המפטיר קורא בספר שני בתחילת פרשת חוקת על פרה אדומה.
- ט: שבת ויקרא נקראת 'שבת החודש', המפטיר קורא בספר שני בפרשת בא 'החודש הזה לכם'.

חכמת חיים: (מהספר שימחליה)

אל תספר לה' כמה צרותיך גדולות, ספר לצרותיך כמה ה' גדול.

להיות הורה זה מחייב!

למרות מספר הילדים שלנו והשנים הרבות בהן אנו מגדלים אותם, ולמרות שכולנו צברנו המון ניסיון, ויכולנו עם הידע והניסיון להוציא לפחות תואר שני בחינוך, בכל זאת יש מקום לכתוב, ללמוד ולהתעמק בחינוך ילדים.

כן חבריא קשה לחנך! זה מחייב חשיבה מתמדת:

מתי להגיב ומתי לשתוק. מתי לחבק ומתי להרחיק. מתי ללחוץ ומתי להרפות. זה מחייב דוגמה אישית מתמדת גם בשעות שאינן רשמיות - שדגמה שהילדים ישנים או לא רואים. זה מצריך לעבוד ללא הפסקה מסביב לשעון, להכין ארוחות לתלות כביסה להוריד אותה מהחבל, לקפל ולסדר. לעזור בשיעורי בית, להכין תחפושות, לנקות, להיות באספות הורים, במסיבות, להתעורר בלילה כי צפוף במיטה, בגלל שאחד הילדים החליט שהוא פוחד ובה לקבל ביטחון...

להיות הורה זה מחייב! זה לספר סיפור, להיות קשובים, לגלות אמפתיה, לגלות את הכישרים שבכל ילד, ולכוונם לאפיק הנכון.

להיות הורה זה לתמוך, לגלות את המגבלות והיכולות של כל ילד, ולסייע לו, ולעיתים גם להסתייע בגורם מקצועי. להיות הורה זה להיות פסיכולוג, טבח, שחקן, מנהל חשבונות, ובעצם בהורה כלולים כמעט כל המקצועות הקיימים בעולם.

הבעיה היא, שכשנולד ילד לא מוצמדות לו הוראות הפעלה, גם לא מוצמדת לו תעודת ייצור שבה מפורטים תכונותיו, יכולותיו וחסרונותיו. והבעיה היותר גדולה היא, שההורים חסרי הניסיון צריכים לגשש באפלה, ללמוד להפעיל ולחנך את היצור האנושי הקטן, ללא קורס ללא הכשרה וללא תעודות. הדור שלנו בכלל מבולבל. הילדים שלנו לעיתים חכמים ומתוחכמים יותר מאיתנו. הם שולטים במחשבים ובמכשירי האלקטרוניקה הרבה יותר מאיתנו, וגורמים לכך שלעיתים אנו מרגישים נחיתים לעומתם.

בגלל זה, ובגלל שאנו עובדים קשה גם מחוץ לבית, ובגלל שהדור מאוד מבולבל, יש מקום לכתוב וללמוד על חינוך ילדים.

תודה לבורא עולם על הזכות להיות השליחה לכתוב על חינוך. זה עוזר גם לי לזכור כל הזמן שהילדים הם העיקר. תודה לכם על המשוברים החמים, בתפלה שנוכה להגיע לעלון האלפיים, ובתפלה להרבה נחת, **הרבה אור ונחת, שבת שלום, שושנה.**

סיפור לשבת

ארץ ישראל שלי / רבקה לוי

בני עייש היא עיירה קטנה כעשר דקות נסיעה מאשדוד. אתם יודעים, הרבה עיירות קטנות הפכו עם הזמן לערים סואנות, עם הרבה דברים לעשות ולראות, אבל לא בני עייש. בסדר היום הנורמאלי שלכם, מן הסתם, לא הייתם מסמנים את בני עייש כיעד, אלא אם כן אתם גרים שם. אבל כמו שכולנו יודעים, בישראל שום דבר לא באמת 'נורמאלי'.

לפני כמה חודשים, סיפר לנו שכן יקר על חנות ירקות מדהימה בבני עייש: 'מחירים שווים לכל כיס, טעם שלא טעמתם מעולם... ארגו עגבניות - ב 10- ש"ח. שלשה אגנס - ב 10 ש"ח. תפוחי אדמה להאכיל את כל הרחוב - בעשרה שקלים'. יותר מדי טוב למציאות של ימינו, נכון? זה מה שגרם לי לנסוע לשם לפני ארבעה חודשים, ולראות את הדברים במו-עיניי. הדבר הראשון שהבחנתי בו כשכנסתי לבני עייש, היו התמונות הגדולות של ברוך, בעל חנות הירקות, ואת ברכתו של הרב עובדיה יוסף שליט"א שהייתה מצורפת להן. אי אפשר לפספס את התמונות של ברוך. כל תמונה בגודל של מטר על מטר וחצי, תלויות בשלשות, לפחות, כך שבכל מקום אפשר לראות לפחות תמונה אחת. גם תמונות של רבנים היו תלויות שם כמעט בכל מקום. למשל, של הרבי מליובאוויטש, של הבבא סאלי, של "האביר יעקב" - רבי יעקב אבוחצירא זצ"ל, התחלתי להרגיש בבית.

הגעתי בשעת בוקר מוקדמת, ושאלתי את ברוך אם הוא כבר עישר את הירקות. הוא הסביר לי במשך עשר דקות איך, מתי, ולמה הוא עשה את זה. באמת שאני בבית! רוב הלוקחות של ברוך הם עניים, עולים מבוגרים מרוסיה שלא מדברים עברית, אולי מילה או שתיים. ברוך, שנראה כספרדי לכל הדעות, למד רוסית כדי לתקשר אתם, וכדי לומר להם מאיזה חלק של הסחורה הם יכולים לקחת בחינם, מתנה ממנו. כשעמדתי בתור לשלם, התרשמתי עוד יותר מברוך. איזו סבלנות, אדיבות ואכפתיות יש לכן אדם הזה ללקוחות שלו. בשבילי זה היה ממש כמו תגלית, קידוש השם ממש. כי ברוך, עם הכיפה השחורה הגדולה מהקטיפה שעל ראשו נראה אדם דתי, ורוב הלקוחות אינם דתיים. אבל הדובצה שבקצפת היה, כשחזרתי הביתה עם שני ארגזים גדולים מלאים ירקות ופירות, וקובילתי עודף משטר של מאה שקלים! יצאתי החוצה עם חיוך ענק על הפנים, מרגישה כמו מי שמצאה את הפירות והירקות מהגרסה הקדומה של גן עדן... בחנות של ברוך, למרות מה שאני קונה, זה אף פעם לא יקר. כל פעם שאני מגיעה לשם, אני שומעת דבר-תורה מברוך תוך כדי הקנייה או ההמתנה בתור, או שיוצא לי לראות זווית נוספת ומעניינת לאדיבות שלו ללקוחותיו. מהחנות של ברוך אני יוצאת כמו מיליונרית ממש. ברוך, כשמו כן הוא - ברכה אמיתית לכל אדם שנכנס אליו.

לא מזמן נסעתי ללונדון לשמחה משפחתית. יצאנו עם כמה מבני המשפחה לסיבוב במקום בו גדלו, ובדרך ביקשתי מהמארח לקנות פירות לבנות וגם. נכנסנו לחנות הקרובה והמוכרת לנו מזה שנים, וההבדלים היו שמים וארץ. בעל החנות לא חיך, האנשים שעמדו בתור לא חייכו, וגם לא דיברו, פשוט הסתכלו וזהו. בעל החנות לא נתן שום דבר בחינם, אפילו לא לעניים והמסכנים. יצאנו משם עם תשע בנות, חמישה תפוחים ומננו אחד ושילמנו 20 ל"יש!!! הייתי בהלם. אבל אחי, שגר בניו יורק, לא הפסיק להתפעל מהמחירים הזולים של הירקות והפירות בחנות הזו, כי בארצות הברית זה הרבה יותר יקר! הלא כבר אמרתם? עכשיו אני עוד יותר!

טוב, זה לא סוד שהתקציב שלנו קצת לחוץ, נכון? סיפרתי לכם על זה מי יודע כמה פעמים. אבל החנות של ברוך היא המקום היחיד בו אני מרשה לעצמי 'לשפוך' כסף, לצאת עם עודף ואף פעם לא לעבור את הסכום של 100-150 שקלים, והכי חשוב - לצאת עם ארגזים עמוסים. כל מקום אחר, אני מתכננת מראש, רושמת במדויק מה אני צריכה וכמה, מעמיסה על העגלה וטסה לקופה לפני שמשוה מאחד המדפים יפתה אותי לקנות אותו. מטבעי, אינני קונה עם רשימות, וגם לא זהירה בקניות, לכן 'הסגפנות' שנכפתה עלינו אולי קצת קשה, זה מה שחשבתי עד שהגעתי לאחרונה שוב ללונדון. שם גיליתי משהו מעניין: אני אוכלת טוב יותר עם התקציב הדל והמועט שיש לי, הרבה יותר מבני משפחה שהמשכורת שלהם היא עם כמה אפסים טובים, ועם חשבון בנק פי מיליון יותר טוב משלי.

דבר נוסף, שכאני הולכת לקניות אני רואה את ברוך ואת מפעל המצוות שלו בפעולה, או את הבנות שעומדות בתור עם ספר תהלים ביד, או כשאני יוצאת עם מוצרים שההכשרים שלהם הם בדיוק מה שאני רוצה, דבר שהיה עולה לי הרבה כסף במקום אחר, בהנחה שכל זה היה נמצא במקום אחר, ובדרך כלל לא. זה ההבדל בין גלות לגאולה. ישראל אולי לא מושלמת. הדרך ארוכה בעוד הרבה דברים לעומת דברים דומים בחו"ל. אבל בישראל, הברכה שלי, או הברוך-ות, באים בגדלים ובצורות שונות. כן, קשה לנו מבחינה כלכלית ואנחנו מתמודדים עם זה כל יום, כמו הרבה אנשים פה בארץ. אבל כאן בישראל, יכול להיות לי מעט מאוד כסף בארנק, ועדיין, יש לי מה לאכול, ואיך לחיות, כמו מלכה. אם לא הייתי נוסעת לאנגליה לאחרונה (אחרי חמש שנים שאני בארץ), לא נראה לי שהייתי מצליחה להבין כמה טוב יש לי כאן, בבית.

חידושים

"וכל העם רואים את הקולות..." (כ', טו)
רש"י: רואים את הנשמע. (בשם המכילתא).
 ור' משה חגיז פירש: שניתן באוזן את חוש הראות.

צריך להבין מדוע עשה ה' כזה שינוי טבע ולא נת להם לראות בעיניים?

וצריך לומר שבעיניים היה כבר קלקול ופגם נפיי ושבירה, מזמן אדם הראשון, כשראתה חוה את עץ הדעת. כמו שכתוב: **"ותרא האשה כי טוב ה' למאכל וכי תאוה הוא לעיניים... ותקח מפריו ותאכל. ותפקחנה עיני שניהם"**.

מה שאין כן בשמיעת האוזן שהיא לא נפגמה שג אחרי החטא הקדמון נאמר: **"וישמעו את קול ה' אלקים מתהלך בגן"**. -השמיעה לא נפגמה!

והנה כל חקירה היא בדבר המוחש ונראה, אבל האמונה מבוססת על שמיעה, על הקבלה איש מו איש, וכל מי שאינו רוצה להסתייע באמונה וקבי ומתחכם לחקור בחקירות, עלולה אמונתו להתערער, כמו שהעיד מהר"י יעבץ שהיה בדור של שמד, שכל אלו שהשיגו את אמונתם על ידי חקירה גרידא המירו כבודם, והיהודים הפשוטים המאמינים התמימים קדשו שם שמים ועמדו בניסיון.

ולכן כאשר רצה הבורא שתהיה אמונה תקועה בליבנו לעולם היטה את כוח העין אל האוזן כדי שלא תחול בזה נפילה ושבירה, ותהיה האמונה טבועה בטבע נפשות ישראל וגם החקירה תהיה תואמת לאמונה וקבלת איש מפי איש ולכן כתוב 'הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם. וגם כך יאמינו לעולם.

(האדמו"ר ר' צבי אלימלך מדינוב)